

AJÁNLÁS AZ INFORMÁLIS GAZDASÁGBÓL A FORMÁLIS GAZDASÁGBA TÖRTÉNŐ ÁTMENETRŐL

Preambulum

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 2015. június 1-én 104. ülészakára ült össze,

Elismerve, hogy az informális gazdaság minden formájának magas előfordulási aránya komoly kihívást jelent a munkavállalók jogai, többek között a munka világához kapcsolódó alapvető elvek és jogok, valamint a szociális védelem, a tisztességes munkakörülmények, az inkluzív fejlődés és a jogállamiság szempontjából, és negatív hatást gyakorol a fenntartható vállalkozások fejlődésére, az állami bevételekre és a kormányok cselekvési mozgásterére, különösen a gazdasági, szociális és környezetvédelmi politika, az intézmények stabilitása és a nemzeti és nemzetközi piacokon folyó tisztességes verseny vonatkozásában;

Elismerve, hogy a legtöbb ember nem önként, hanem a formális gazdaságban fennálló lehetőségek és más megélhetési források hiánya következtében lép be az informális gazdaságba;

Emlékeztetve arra, hogy a tisztességes munka hiányosságai - a munka világához kapcsolódó jogok megtagadása, a minőségi foglalkoztatási lehetőségek hiánya, az elégtelen szociális védelem, valamint a szociális párbeszéd hiánya - az informális gazdaságban jelentkeznek a legmarkánsabban;

Elismerve, hogy az informális gazdaság több okra, ezen belül irányítási és strukturális problémákra vezethető vissza, és hogy az állami szakpolitikák a szociális párbeszéd keretében felgyorsíthatják a formális gazdaságba való átmenetet;

Felidézve az 1944. évi philadelphiai nyilatkozatot, az 1948. évi Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatát, a munka világára vonatkozó alapvető elvekről és jogokról szóló 1998. évi (utánkövetett) ILO nyilatkozatot, valamint a méltányos globalizációt szolgáló társadalmi igazságosságról szóló 2008. évi ILO nyilatkozatot;

Megerősítve a mellékletben felsorolt nyolc alapvető ILO-egyezmény, valamint más vonatkozó nemzetközi munkaügyi normák és ENSZ-instrumentumok relevanciáját;

Emlékeztetve a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 96. ülészakán elfogadott határozatra és következtetésekre a tisztességes munkáról és az informális gazdaságról (2002), valamint a mellékletben felsorolt egyéb vonatkozó határozatokra és következtetésekre;

Rámutatva, hogy az informális gazdaságból a formális gazdaságba való átmenet elengedhetetlen az inkluzív fejlődés és a tisztességes munkához való egyetemes hozzáférés

megvalósításához;

Elismerve, hogy a tagállamoknak sürgős és megfelelő intézkedéseket kell hozniuk a munkavállalók és a gazdasági egységek informális gazdaságból formális gazdaságba való átmenetének lehetővé tétele érdekében, egyidejűleg biztosítva kialakult megélhetésük megőrzését és javítását az átmenet során;

Elismerve, hogy a munkáltatói és munkavállalói érdekképviseltek fontos és aktív szerepet játszanak az informális gazdaságból a formális gazdaságba való átmenet elősegítésében;

Miután úgy döntött, hogy elfogad bizonyos, az informális gazdaságból a formális gazdaságba való átmenetre vonatkozó javaslatokat, ami az ülés napirendjének ötödik pontját képezi;

Elhatározva, hogy a szóban forgó javaslatokat ajánlás formájában kell rögzíteni,

a mai napon, a kettőezer-tizenötödik év júniusának tizenkettedik napján, elfogadja az alábbi ajánlást, amely az „informális gazdaságból a formális gazdaságba történő átmenetről szóló 2015. évi ajánlás” megnevezéssel hivatkozható.

I. Cél és hatály

1. A jelen ajánlás iránymutatást nyújt a tagállamoknak ahhoz, hogy:

(a) megkönnyítsék a munkavállalók és a gazdasági egységek informális gazdaságból a formális gazdaságba való átmenetét, tiszteletben tartva a munkavállalók alapvető jogait és lehetőségeket biztosítva a jövedelembiztonságra, a megélhetésre és a vállalkozásra;

(b) előmozdítsák a formális gazdaságban működő vállalkozások és tisztességes munkahelyek létrehozását, megőrzését és fenntarthatóságát, valamint a makrogazdasági, foglalkoztatási, szociális védelmi és egyéb szociális politikák koherenciáját; és

(c) megakadályozzák a formális gazdaságban lévő munkahelyek informálissá válását.

2. A jelen ajánlás alkalmazásában az „informális gazdaság” kifejezés:

(a) minden olyan gazdasági tevékenységre vonatkozik, amelyet a munkavállalók és a gazdasági egységek végeznek, és amelyre - jogilag vagy gyakorlatilag - nem vagy nem kellő mértékben terjed ki formális megállapodás;

(b) nem foglal magában illegális tevékenységet, különösen a törvény által tiltott szolgáltatások és áruk nyújtását, illetve előállítását, értékesítését, birtoklását vagy használatát, ideértve a kábítószeres illegális gyártását és kereskedelmét, a lőfegyverek illegális gyártását és kereskedelmét, az emberkereskedelmet, a pénzmosást, a vonatkozó nemzetközi szerződésekben meghatározottak szerint.

3. A jelen ajánlás alkalmazásában az informális gazdaságban működő „gazdasági egység” kifejezés a következőket foglalja magában:

(a) munkaerőt foglalkoztató egység;

(b) saját számlára dolgozó, önállóan vagy családtagok segítségével vállalkozást működtető magánszemély tulajdonában lévő gazdasági egység; valamint

(c) szövetkezet, szociális és szolidáris gazdaságban működő egység.

4. A jelen ajánlás alkalmazandó az informális gazdaságban működő összes munkavállalóra és gazdasági egységre, ideértve a vállalkozásokat, a vállalkozókat és a háztartásokat is, különösen:

(a) az informális gazdaságban gazdasági egységet tulajdonló és működtető szereplőkre, beleértve:

(i) saját számlás munkavállalókat;

(ii) munkáltatókat; és

(iii) szövetkezetek és a szociális és szolidáris gazdaságban működő gazdasági egységek tagjait;

(b) segítő családtagokat, tekintet nélkül arra, hogy formális vagy informális gazdaságban működő gazdasági egységben dolgoznak-e;

(c) formális vállalkozáson vagy az informális gazdaságban működő gazdasági egységen belül vagy részére informális munkát végző alkalmazottakat, köztük, például, alvállalkozói és ellátási láncokban dolgozókat, valamint háztartások által foglalkoztatott fizetett háztartási munkavállalókat; és

(d) nem elismert vagy nem szabályozott munkaviszonyban álló munkavállalókat.

5. Az informális munka a gazdaság minden ágazatában, a köz- és a magánszférában egyaránt megtalálható.

6. A fenti 2-5. bekezdések rendelkezéseinek végrehajtása során, valamint figyelembe véve az informális gazdaság tagállamok közötti sokféleségét, az illetékes hatóság határozza meg az informális gazdaság jellegét és mértékét, az ajánlásban foglaltak szerint, valamint annak kapcsolatát a formális gazdasággal. Ennek során az illetékes hatóság alkalmazzon háromoldalú mechanizmusokat a legrepresentatívabb munkáltatói és munkavállalói érdekképviselők teljes körű részvételével, amelyek tagjai között a nemzeti gyakorlatnak megfelelően szerepeljenek az informális gazdaságban működő munkavállalók és gazdasági egységek tagságon alapuló reprezentatív szervezeteinek képviselői is.

II. Irányelvek

7. A formális gazdaságba való átmenet megkönnyítését célzó következetes és integrált stratégiák kidolgozása során a tagállamok vegyék figyelembe az alábbiakat:

(a) az informális gazdaságban tevékenykedő dolgozók és gazdasági egységek jellemzőinek, körülményeinek és igényeinek sokféleségét, és hogy ezt a sokféleséget testreszabott módszerekkel szükséges kezelni;

(b) a formális gazdaságba való átmenetet meghatározó konkrét nemzeti körülményeket, jogszabályokat, szakpolitikákat, gyakorlatokat és prioritásokat;

- (c) a tény, hogy a formális gazdaságba való átmenet megkönnyítésére különböző és többféle stratégia alkalmazható;
- (d) a formális gazdaságba való átmenet elősegítése során a politikák széles körét átfogó következetesség és koordináció szükségességét;
- (e) az informális gazdaságban működő minden szereplő emberi jogainak hatékony előmozdítását és védelmét;
- (f) a tisztességes munkához való egyetemes hozzáférés megvalósítását a munka világával kapcsolatos alapvető elvek és jogok tiszteletben tartásával, a jogszabályok és a gyakorlat útján;
- (g) a konkrét szakpolitikai területeken irányadó naprakész nemzetközi munkaügyi normákat (lásd a Mellékletet);
- (h) a nemek közötti egyenlőség előmozdítását és a megkülönböztetés tilalmát;
- (i) az informális gazdaságban a legsúlyosabb tisztességes munkabeli hiányosságoknak kitett munkavállalókra fordítandó külön figyelem szükségességét, ideértve, például, a nőket, a fiatalokat, a migránsokat, az időseket, az öslakosokat és a törzsi népeket, a HIV-vel élő vagy HIV-vel vagy AIDS-szel fertőzött személyeket, a fogyatékkal élőket, a háztartási alkalmazottakat és az önellátó gazdákat;
- (j) az informális gazdaságban tevékenykedő munkavállalók és gazdasági egységek vállalkozói potenciáljának, kreativitásának, dinamizmusának, készségeinek és innovációs képességeinek megőrzését és bővítését a formális gazdaságra való átmenet során;
- (k) az ösztönzők és a jogkövetést kikényszerítő intézkedések együttes alkalmazásán alapuló kiegyensúlyozott megközelítés szükségességét; és
- (l) a formális gazdaság - adózás és a szociális és munkaügyi jogszabályok alkalmazásának elkerülése céljából történő - kikerülése vagy elhagyása megelőzésének és szankcionálásának szükségességét.

III. Jogi és szakpolitikai keretek

8. A tagállamok megfelelően mérjék fel és határozzák meg az informális gazdaság tényezőit, jellemzőit, okait és körülményeit a nemzeti kontextusban, hogy ezzel megalapozzák a formális gazdaságra való átállást elősegítő jogszabályok, szakpolitikák és egyéb intézkedések kidolgozását és végrehajtását.
9. A tagállamok fogadjanak el, vizsgáljanak felül és hajtsanak végre nemzeti jogszabályokat vagy egyéb intézkedéseket, biztosítandó az összes munkavállalói kategória és gazdasági egység megfelelő lefedettségét és védelmét.
10. A tagállamok gondoskodjanak arról, hogy a formális gazdaságra való átmenetet elősegítő integrált szakpolitikai keretet beemeljék a nemzeti fejlesztési stratégiákba vagy tervekbe, továbbá a szegénységcsökkentési stratégiákba és költségvetésekbe, adott esetben figyelembe véve a különböző kormányzati szintek szerepét.

11. Az integrált szakpolitikai keret irányuljon az alábbiakra:

- (a) a fenntartható fejlődést, a szegénység felszámolását és az inkluzív növekedést célzó stratégiák előmozdítása, valamint tisztességes munkahelyek teremtése a formális gazdaságban;
- (b) megfelelő jogszabályi keret létrehozása;
- (c) kedvező üzleti és befektetési környezet előmozdítása;
- (d) a munka világára vonatkozó alapvető elvek és jogok tiszteletben tartása, előmozdítása és megvalósítása;
- (e) a munkáltatók és a munkavállalók szerveződése és képviselte a szociális párbeszéd előmozdítása érdekében;
- (f) az egyenlőség előmozdítása és a diszkrimináció és az erőszak minden formájának, beleértve a nemi alapú erőszakot is, felszámolása a munkahelyen;
- (g) a vállalkozói szellem, a mikro-, kis- és középvállalkozások, valamint más üzleti modellek és gazdasági egységek, például szövetkezetek és más szociális és szolidáris gazdasági egységek ösztönzése;
- (h) az oktatáshoz, az egész életen át tartó tanuláshoz és a készségfejlesztéshez való hozzáférés;
- (i) a pénzügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés, többek között az inkluzív pénzügyi szektort ösztönző jogszabályi keretek révén;
- (j) az üzleti szolgáltatásokhoz való hozzáférés;
- (k) a piacokhoz való hozzáférés;
- (l) az infrastruktúrához és a technológiához való hozzáférés;
- (m) az ágazati politikák ösztönzése;
- (n) a szociális védelem alapszintjének létrehozása, ahol az még nem létezik, és a társadalombiztosítási fedezet kiterjesztése;
- (o) a helyi fejlesztési stratégiák előmozdítása mind vidéken, mind a városokban, beleértve a közterületekhez való használati célú szabályozott hozzáférést és az önfenntartáshoz szükséges társadalmi tulajdonú természeti erőforrásokhoz történő szabályozott hozzáférést;
- (p) hatékony munkavédelmi politika;
- (q) hatékony és eredményes munkaügyi ellenőrzések;
- (r) jövedelembiztonság, beleértve a megfelelően kialakított minimálbér-politikát;
- (s) tényleges hozzáférés az igazságszolgáltatáshoz; és
- (t) nemzetközi együttműködési mechanizmusok.

12. Az integrált szakpolitikai keret kidolgozása és végrehajtása során a tagállamok biztosítsák a különböző kormányzati szintek közötti koordinációt és az érintett szervek és hatóságok - például az adóhatóságok, a társadalombiztosítási intézmények, a munkaügyi felügyelőségek, a vámhatóságok, a migrációs szervek és a foglalkoztatási szolgálatok - közötti együttműködést, a nemzeti feltételektől függően.

13. A tagállamoknak fel kell ismerniük annak fontosságát, hogy a formális gazdaságba való átmenet során garantálniuk kell a munkavállalók és a gazdasági egységek jövedelembiztonságát, azáltal, hogy lehetőséget biztosítanak számukra meglévő vagyoniuk elismertetésére, valamint a tulajdonjogok formalizálására és a földhöz való hozzáférésre.

IV. Foglalkoztatáspolitikai

14. A formális gazdaságban történő minőségi munkahelyteremtés mint cél elérése érdekében a tagállamok dolgozzanak ki és hajtsanak végre a foglalkoztatáspolitikáról szóló 1964. évi 122. számú egyezménynek megfelelő nemzeti foglalkoztatáspolitikát, és nemzeti fejlesztési és növekedési stratégiájukban vagy tervükben központi célként határozzák meg a teljes, tisztességes, produktív és szabad választáson alapuló foglalkoztatást.

15. A tagállamok mozdítsák elő egy átfogó foglalkoztatáspolitikai keret végrehajtását, amely háromoldalú konzultációkon alapul, és amely az alábbi elemeket tartalmazhatja:

(a) foglalkoztatásbarát makrogazdasági politika, amely támogatja az aggregált keresletet, a termelő beruházásokat és a strukturális átalakulást, előmozdítja a fenntartható vállalkozásokat, támogatja az üzleti bizalmat és kezeli az egyenlőtlenségeket;

(b) kereskedelmi, ipari, adó-, ágazati és infrastrukturális politikák, amelyek előmozdítják a foglalkoztatást, növelik a termelékenységét és megkönnyítik a strukturális átalakulási folyamatokat;

(c) a fenntartható vállalkozásokat, és különösen a kedvező környezet feltételeit előmozdító vállalkozáspolitikai, figyelembe véve a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 96. ülésszakán elfogadott határozatot és következtetéseket a fenntartható vállalkozások elősegítéséről (2007), ideértve a mikro-, kis- és középvállalkozások és a vállalkozói szellem támogatását, valamint a formalizálást és a tisztességes versenyt elősegítő, jól megtervezett, átlátható és jól kommunikált szabályozást;

(d) a munkaerő-piaci politika és intézmények, amelyek segítik az alacsony jövedelmű háztartásokat a szegénység elkerülésében és a szabadon választott munkához való hozzáférésben, például megfelelően kialakított bérpolitikával, beleértve a minimálbéreket, az informális gazdaságban dolgozókat célzó szociális védelmi rendszerekkel, ezen belül pénzügyi támogatással, továbbá állami foglalkoztatási programokkal és garanciákkal, valamint a foglalkoztatási szolgáltatások könnyebb elérhetőségével és nyújtásával;

(e) munkaerő-migrációs politika, amely figyelembe veszi a munkaerőpiac igényeit, és előmozdítja a tisztességes munkát és a migráns munkavállalók jogait;

(f) oktatási és szakképzési politika, amely támogatja az egész életen át tartó tanulást, reagál a munkaerőpiac változó igényeire és az új technológiákra, és elismeri a korábbi tanulmányokat, például informális gyakornoki rendszereken keresztül, ezáltal bővítve a formális foglalkoztatás lehetőségeit;

(g) átfogó aktivizáló intézkedések a fiatalok, különösen a hátrányos helyzetűek iskolából a munka világába való átmenetének megkönnyítésére, például ifjúsági garancia programok, amelyek hozzáférést biztosítanak a képzéshez és a folyamatos produktív foglalkoztatáshoz;

(h) intézkedések a munkanélküliségből vagy a nem aktív foglalkoztatásból a munkába való átmenet elősegítésére, különösen a tartósan munkanélküliek, a nők és más hátrányos helyzetű csoportok esetében; és

(i) releváns, hozzáférhető és naprakész munkaerő-piaci információs rendszerek.

V. Jogok és szociális védelem

16. A tagállamok hozzanak intézkedéseket, hogy az informális gazdaságban dolgozók esetében megvalósuljon a tisztességes munka, valamint a munka világára vonatkozó alapvető elvek és jogok tiszteletben tartása, előmozdítása és érvényesítése, nevezetesen:

(a) az egyesülési szabadság és a kollektív tárgyaláshoz való jog tényleges elismerése;

(b) a kényszer- vagy kötelező munka összes formájának felszámolása;

(c) a gyermekmunka tényleges felszámolása; és

(d) a foglalkoztatási és foglalkozási hátrányos megkülönböztetés felszámolása.

17. A tagállamok:

(a) hozzanak azonnali intézkedéseket az informális gazdaságban gyakran jellemző biztonságos és egészségtelen munkakörülmények érdemi kezelésére; és

(b) mozdítsák elő a munkavédelmet és terjesszék ki az informális gazdaságban tevékenykedő munkáltatókra és munkavállalókra.

18. A formális gazdaságba történő átmenet során a tagállamok jogilag és gyakorlatilag fokozatosan terjesszék ki az informális gazdaságban dolgozó összes munkavállalóra a társadalombiztosítást, az anyaság védelmét, a tisztességes munkakörülményeket és a minimálbért, figyelembe véve a munkavállalók szükségleteit és a releváns tényezőket, ideértve többek között az országukban érvényes megélhetési költségeket és általános bérszintet.

19. A tagállamok a társadalombiztosítási rendszerükön belül nemzeti szociális védelmi minimumok kialakításával és fenntartásával, valamint a formális gazdaságba való átmenet megkönnyítésével fordítsanak különös figyelmet az informális gazdaságban dolgozók és családjaik szükségleteire és körülményeire.

20. A formális gazdaságra való áttérés során a tagállamok fokozatosan terjesszék ki a társadalombiztosítás hatályát az informális gazdaságban dolgozókra, és szükség esetén az

adminisztratív eljárásokat, a járadékokat és a járulékokat igazítsák azok járulékfizetési képességéhez.

21. A tagállamok ösztönözzék a megfizethető minőségi gyermekgondozási és egyéb gondozási szolgáltatások nyújtását és az azokhoz való hozzáférést, hogy elősegítsék a nemek közötti egyenlőséget a vállalkozói tevékenységben és a foglalkoztatási lehetőségekben, és megkönnyítsék a formális gazdaságra való áttérést.

VI. Ösztönzők, jogkövetés és jogérvényesítés

22. A tagállamok hozzanak megfelelő intézkedéseket, ideértve a megelőző intézkedések, a bűnüldözés és a hatékony szankciók együttes alkalmazását, az adók és a társadalombiztosítási járulékok kikerülése, valamint a munkaügyi törvények és szabályok kijátszása ellen. Minden ösztönző kapcsolódjon az informális gazdaságból a formális gazdaságba való hatékony és időszerű átmenet elősegítéséhez.

23. A tagállamok adott esetben csökkentsék a formális gazdaságba való átmenet akadályait, és hozzanak intézkedéseket a korrupció elleni küzdelem és a jó kormányzás előmozdítása érdekében.

24. A formális gazdaságba történő hatékony átmenethez a tagállamok az előnyök népszerűsítése mellett biztosítsanak ösztönzőket, ideértve az üzleti szolgáltatásokhoz, a finanszírozáshoz, az infrastruktúrához, a piacokhoz, a technológiához, az oktatási és képzési programokhoz, valamint a tulajdonjogokhoz való könnyebb hozzáférést.

25. A mikro és kis méretű gazdasági egységek formalizálása tekintetében a tagállamok:

(a) hajtsanak végre vállalkozásalapítási reformokat a bejegyzési költségek és az eljárás időtartamának csökkentésével, valamint a szolgáltatásokhoz való hozzáférés javításával, például az információs és kommunikációs technológiák révén;

(b) egyszerűsített adó- és járulékfizetési rendszerek bevezetésével csökkentsék a jogszabályi megfelelés költségeit;

(c) a nemzeti jogszabályokkal, ideértve a munkaügyi jogszabályokat, összhangban segítsék elő a közbeszerzésekhez való hozzáférést olyan intézkedések révén, mint a közbeszerzési eljárások és volumenek hozzáigazítása ezekhez a gazdasági egységekhez, részükre a közbeszerzési pályázatokon való részvételre vonatkozó képzés és tanácsadás biztosítása, valamint kvóták fenntartása.;

(d) javítsák az inkluzív pénzügyi szolgáltatásokhoz, például a hitelhez és tőkéhez, a fizetési és biztosítási szolgáltatásokhoz, a megtakarítási lehetőségekhez és a garanciákhoz való hozzáférést, ezeknek a gazdasági egységeknek a méretéhez és igényeihez igazítva;

(e) javítsák a vállalkozói képzéshez, a készségfejlesztéshez és a testreszabott üzleti fejlesztési szolgáltatásokhoz való hozzáférést; és

(f) javítsák a társadalombiztosítási fedezethez való hozzáférést.

26. A tagállamok vezessenek be megfelelő mechanizmusokat, vagy vizsgálják felül a

meglévő mechanizmusait, hogy biztosítsák a nemzeti jogszabályok betartását, ideértve, például, a munkaviszonyok elismerését és érvényesítését, és megkönnyítsék az átmenetet a formális gazdaságba.

27. A tagállamok rendelkezzenek megfelelő és alkalmas ellenőrzési rendszerrel, a munkaügyi ellenőrzés hatályát terjesszék ki az informális gazdaságban működő összes munkahelyre a munkavállalók védelme érdekében, és a végrehajtó szerveknek nyújtsanak útmutatást többek között az informális gazdaságban fennálló munkakörülmények kezelésének módjáról.

28. A tagállamok hozzanak intézkedéseket a hatékony tájékoztatás, a vonatkozó jogszabályok betartásában való segítségnyújtás, valamint az érintett szereplők kapacitásainak fejlesztése érdekében.

29. A tagállamok alakítsanak ki hatékony és hozzáférhető panasz- és fellebbezési eljárásokat.

30. A tagállamok biztosítsanak megelőző és megfelelő korrekciós intézkedéseket a formális gazdaságba való átmenet megkönnyítése érdekében, és gondoskodjanak arról, hogy a nemzeti jogszabályok által a jogszabályok be nem tartása esetén előírt közigazgatási, polgári vagy büntetőjogi szankciók megfelelőek legyenek és azokat szigorúan végrehajtsák.

VII. Egyesülési szabadság, szociális párbeszéd, valamint a munkáltatói és munkavállalói érdekképviselők szerepe

31. A tagállamok gondoskodjanak arról, hogy az informális gazdaságban dolgozók élvezhessék az egyesülési szabadságot és a kollektív tárgyalás jogát, ideértve a saját választásuk szerinti szervezetek, szövetségek és konföderációk létrehozásának és - az érintett szervezet szabályai szerint - a hozzájuk való csatlakozás jogát.

32. A tagállamok teremtsenek kedvező környezetet a munkáltatók és a munkavállalók számára ahhoz, hogy az informális gazdaságból a formális gazdaságba való átmenet során gyakorolhassák szervezkedési és kollektív tárgyalási jogukat, valamint részt vehessenek a szociális párbeszédben.

33. A munkáltatói és munkavállalói érdekképviselők a tagsági jogviszonyt és szolgáltatásaikat adott esetben terjesszék ki az informális gazdaságban tevékenykedő munkavállalókra és gazdasági egységekre.

34. Az informális gazdaságot érintő politikák és programok, ideértve annak formalizálását is, kidolgozása, végrehajtása és értékelése során a tagállamok konzultáljanak a legrepresentatívabb munkáltatói és munkavállalói érdekképviselőkkel, és mozdítsák elő aktív részvételüket, azok pedig a tagságukba vegyék fel, a nemzeti gyakorlatnak megfelelően, az informális gazdaságban tevékenykedő munkavállalók és gazdasági egységek tagságon alapuló reprezentatív szervezeteinek képviselőit.

35. A tagállamok, valamint a munkáltatói és munkavállalói szervezetek kérhetik a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal segítségét a reprezentatív munkáltatói és munkavállalói érdekképviselők, valamint, ha vannak ilyenek, az informális gazdaságban működő reprezentatív szervezetek kapacitásának erősítéséhez, hogy segítsék az informális

gazdaságban tevékenykedő munkavállalókat és gazdasági egységeket, elősegítve ezzel az informális gazdaságból a formális gazdaságba való átmenetet.

VIII. Adatgyűjtés és nyomon követés

36. A tagállamok, konzultálva a munkáltatói és a munkavállalói érdekképviselőkkel, rendszeresen:

(a) és amennyiben lehetséges és indokolt, nem, életkor, munkahely és egyéb specifikus társadalmi-gazdasági jellemzők szerinti bontásban gyűjtsenek, elemezzenek és tegyenek közzé statisztikákat az informális gazdaság méretéről és összetételéről, ideértve az informális gazdasági egységek számát, a foglalkoztatott munkavállalók számát és ágazataikat; továbbá

(b) kövessék nyomon és értékeljék a formalizálás terén elért előrehaladást.

37. Az informális gazdaságra vonatkozó adatok, statisztikák és mutatók előállításához használt fogalmak, meghatározások és módszertan kidolgozása vagy felülvizsgálata során a tagállamok vegyék figyelembe a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet által rendelkezésre bocsátott vonatkozó iránymutatásokat, különösen, adott esetben, a Munkaügyi Statisztikusok 2003. évi 17. Nemzetközi Konferenciája által elfogadott, az informális foglalkoztatás statisztikai meghatározására vonatkozó irányelveket és azok frissítéseit.

IX. Az egyezmény végrehajtása

38. A tagállamok az ajánlás rendelkezéseit a legrepresentatívabb munkáltatói és munkavállalói érdekképviselőkkel egyeztetve hajtás végre, amelyek tagságukat, a nemzeti gyakorlatnak megfelelően, terjesszék ki az informális gazdaságban működő munkavállalói és gazdasági egységek tagságon alapuló representatív szervezeteinek képviselőire, az alábbi eszközök valamelyikének vagy, adott esetben, közülük több eszköz együttes alkalmazásával:

- (a) nemzeti jogszabályok;
- (b) kollektív szerződések;
- (c) szakpolitikák és programok;
- (d) a kormányzati szervek és más érdekelt felek közötti hatékony koordináció;
- (e) intézményi kapacitásfejlesztés és erőforrás-mobilizálás; valamint
- (f) a nemzeti jognak és gyakorlatnak megfelelő egyéb intézkedések.

39. A tagállamok, konzultálva a legrepresentatívabb munkáltatói és munkavállalói érdekképviselőkkel, amelyek tagságukat, a nemzeti gyakorlatnak megfelelően, terjesszék ki az informális gazdaságban működő munkavállalók és gazdasági egységek tagsági alapú representatív szervezeteinek képviselőire, rendszeresen vizsgálják felül a formális gazdaságba való átmenetet megkönnyítő szakpolitikák és intézkedések hatékonyságát.

40. A formális gazdaságba való átmenet megkönnyítésére hozott intézkedések kidolgozása, fejlesztése, végrehajtása és időszakos felülvizsgálata során a tagállamok vegyék figyelembe

a Mellékletben felsorolt, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet és az Egyesült Nemzetek Szervezete által az informális gazdasággal kapcsolatban kiadott iránymutatásokat.

41. A jelen ajánlás egyetlen rendelkezése sem értelmezendő úgy, hogy csökkenti azt a védelmet, amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet más jogi instrumentumai biztosítanak az informális gazdaságban működő szereplőknek.

42. A Mellékletet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa módosíthatja. Az így keletkező módosított Mellékletről, amely az Igazgató Tanács jóváhagyását követően az előző melléklet helyébe lép, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közleményben tájékoztatást kapnak.

Melléklet:

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet és az Egyesült Nemzetek Szervezete jogi instrumentumai, amelyek az informális gazdaságból a formális gazdaságba történő átmenet elősegítésére vonatkoznak

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet jogi instrumentumai

Alapvető egyezmények

- A kényszer- vagy kötelező munkáról szóló 1930. évi 29. számú egyezmény és a kényszer- vagy kötelező munkáról szóló 1930. évi egyezmény 2014. évi jegyzőkönyve
- Az egyesülési szabadság és a szervezkedési jog védelméről szóló 1948. évi 87. számú egyezmény
- A szervezkedési jog és a kollektív tárgyalási jog elveinek alkalmazásáról szóló 1949. évi 98. számú egyezmény
- A férfi és a női munkaerőnek egyenlő értékű munka esetén járó egyenlő díjazásáról szóló 1951. évi 100. egyezmény
- A kényszermunka felszámolásáról szóló 1957. évi 105. számú egyezmény
- A foglalkoztatásból és a foglalkozásból eredő hátrányos megkülönböztetésről szóló 1958. évi 111. számú egyezmény
- A foglalkoztatás alsó korhatáráról szóló 1973. évi 138. számú egyezmény
- A gyermekmunka legrosszabb formáinak betiltásáról és felszámolására irányuló azonnali lépésekről szóló 1999. évi 182. számú egyezmény

Az irányításra vonatkozó egyezmények

- Az iparban és a kereskedelemben történő munkaügyi ellenőrzésről szóló 1947. évi 81. számú egyezmény
- A foglalkoztatás-politikáról szóló 1964. évi 122. számú egyezmény
- A mezőgazdasági munkaügyi ellenőrzésről szóló 1969. évi 129. számú egyezmény
- A nemzetközi munkaügyi normák alkalmazásának előmozdítása érdekében folytatott háromoldalú tanácskozásokról szóló 1976. évi 144. számú egyezmény

Egyéb jogi instrumentumok

Egyesületi szabadság, kollektív tárgyalás és munkaügyi kapcsolatok

- A mezőgazdasági munkavállalók szervezeteiről, és a gazdasági és társadalmi fejlődésben betöltött szerepükről szóló 1975. évi 141. számú egyezmény
- A kollektív tárgyalások előmozdításáról szóló 1981. évi 154. számú egyezmény

Esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód

- A családi kötelezettségekkel bíró munkavállalókról szóló 1981. évi 156. számú egyezmény

Foglalkoztatáspolitikai és a foglalkoztatás elősegítése

- A foglalkoztatáspolitikáról szóló 1964. évi 122. számú ajánlás
- A szakmai rehabilitációról és a foglalkoztatásról (rokkant személyek) szóló 1983. évi 159. számú egyezmény
- A foglalkoztatáspolitikáról szóló (kiegészített) 1984. évi 169. számú ajánlás
- A magán-munkaközvetítő ügynökségekről szóló 1997. évi 181. számú egyezmény
- 1998. évi 189. számú ajánlás a munkahelyteremtés ösztönzésének általános feltételeiről a kis- és közepes vállalkozásokban
- A szövetkezetek támogatásáról szóló 2002. évi 193. számú ajánlás
- A munkaviszonyról szóló 2006. évi 198. számú ajánlás

Szakképzési tanácsadás és szakképzés

- Az emberi erőforrások fejlesztése érdekében történő pályaválasztási tanácsadásról és szakképzésről szóló 1975. évi 142. számú egyezmény
- Az emberi erőforrások fejlesztéséről szóló 2004. évi 195. számú ajánlás

Bérek

- Az 1949. évi 94. számú egyezmény a munkaügyi záradékokról az állami szerződéseknél
- Az 1970. évi 131. számú egyezmény és 135. számú ajánlás a legkisebb munkabérek megállapítására vonatkozó eljárásról, különös tekintettel a fejlődő országokra

Munkavédelem

- A munkavállalók biztonságáról, egészségéről és a munkakörnyezetről szóló 1981. évi 155. számú egyezmény
- A mezőgazdaság munkavédelméről szóló 2001. évi 84. számú egyezmény és 192. számú ajánlás
- A munkavédelemről szóló 2006. évi 187. számú keretegyezmény

Társadalombiztosítás

- A társadalombiztosítás minimális normáiról szóló 1952. évi 102. számú egyezmény
- A szociális védelemről szóló 2012. évi 202. számú ajánlás

Az anyaság védelme

- Az anyaság védelméről szóló 2000. évi 183. egyezmény

Migráns munkavállalók

- A munkavállalás céljából történő bevándorlásról szóló (módosított) 1949. évi 97. számú egyezményt
- A visszaélésekre alkalmat adó körülmények között történő munkaerő-vándorlásról, a migráns munkások egyenlő esélyeinek előmozdításáról és a velük való bánásmódról szóló (kiegészített) 1975. évi 143. számú egyezmény

HIV és AIDS

- A HIV/AIDS és munka világa témára vonatkozó 2010. évi 200. számú ajánlás

Őslakos és törzsi népek

- Az őslakos és törzsi népekről szóló 1989. évi 169. számú egyezmény

A munkavállalók speciális kategóriái

- Az otthon végzett munkáról szóló 1996. évi 177. egyezmény
- A háztartási alkalmazottak méltányos módon történő foglalkoztatásáról szóló 2011. évi 189. számú egyezmény és 201. számú ajánlás

A Nemzetközi Munkaügyi Konferencia határozatai

- A Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 96. ülészakán elfogadott határozat és következtetések a fenntartható vállalkozások elősegítéséről (2007)
- A Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 101. ülészakán elfogadott határozat és következtetések az ifjúsági munkanélküliségi válságról (2012)
- A Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 103. ülészakán elfogadott határozat és következtetések a foglalkoztatásról szóló második ismétlődő vitáról (2014)

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének dokumentumai

- Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata, 1948
- A Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya, 1966
- A Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya, 1966
- A minden migráns munkavállaló és családtagjaik jogainak védelméről szóló nemzetközi egyezmény, 1990